

QUẢN TRỊ TỐT: NHỮNG CHUẨN MỰC CHUNG

Nguyễn Đức Lam*

Dẫn nhập

Trong khoảng vài thập niên gần đây, thuật ngữ quản trị tốt (good governance) xuất hiện ngày càng nhiều trên các diễn đàn khác nhau của các nhà chính trị học, luật học, kinh tế học, giới nghiên cứu và thực hành trong lĩnh vực phát triển, các tổ chức quốc tế như Ngân hàng Thế giới (WB), Quỹ Tiền tệ quốc tế (IMF), hay Chương trình phát triển Liên Hiệp Quốc (UNDP). Các bên dần đi tới một quan điểm: hệ thống quản trị tốt là một trong những yếu tố chính để dẫn đến sự thành công hay thất bại trên con đường phát triển của một quốc gia. Để góp phần tìm hiểu về quản trị tốt, bài viết này cung cấp kiến thức chung nhất về những chuẩn mực chung trên toàn cầu về vấn đề này. Cụ thể, bài viết có các phần sau: Phần I trình bày về những vấn đề liên quan đến khái niệm, ý nghĩa, tầm quan trọng của quản trị tốt đối với một quốc gia; Phần II giới thiệu những thành tố chính của một nền quản trị quốc gia tốt; Phần III đề cập đến một số cách thức đo lường quản trị tốt; phần kết luận tóm tắt những luận điểm chính của bài viết.

I. Khái niệm

Quản trị quốc gia, theo định nghĩa của WB, là “cách thức chính quyền nắm quyền lực và thực thi quyền lực để quản lý các nguồn lực kinh tế, xã hội của một đất nước cho mục tiêu phát triển”¹. Theo Daniel Kaufmann và Aart Kraay - hai nhà nghiên cứu hàng đầu trong lĩnh vực này, quản trị quốc gia là “tập hợp các quy trình để chọn, giám sát và thay thế chính quyền; năng lực của chính quyền trong việc vạch ra và thực hiện hiệu quả những chính sách tốt; và khung quản lý các tương tác giữa người dân và nhà nước”². Nói tóm lại, nó chính là “thể chế” mà chúng ta hay nói tới.

Một trong những vấn đề trung tâm trong hệ thống quản trị quốc gia là xác định vai trò của Nhà nước. Nhà nước, như hầu hết các nước đã thành công trên thế giới, đơn giản chỉ cần tập trung đóng vai trò sửa chữa các khuyết tật của thị trường, phân phối một phần nguồn lực của xã hội để vừa đảm bảo sự công bằng, cân bằng, hiệu quả và sự tiến triển cho toàn xã hội³. Nhà nước chỉ cần tập trung thời gian và nguồn lực để tạo

* Trung tâm Bồi dưỡng đại biểu dân cử, Văn phòng Quốc hội.

¹ Trích theo Daniel Kaufmann và Aart Kraay, *The Worldwide Governance Indicators: Methodology and Analytical Issues*, WB Policy Research Working Papers, 2010; <http://info.worldbank.org/governance/wgi/pdf/wgi.pdf>

² Daniel Kaufmann và Aart Kraay, *The Worldwide Governance Indicators: Methodology and Analytical Issues*, WB Policy Research Working Papers, 2010, Xem: <http://info.worldbank.org/governance/wgi/pdf/wgi.pdf>

³ Huỳnh Thế Du, *Luận giải về kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa ở Việt Nam*, Tạp chí Thời đại mới, 11/2013.